

Opleidingsprofiel tolk Nederlandse Gebarentaal-Nederlands

Inleiding.....	2
Drie domeinen van kennis en vaardigheden voor tolken NGT-NL	3
Domein 1: Taalvaardigheden	4
Domein 2: Tolkvaardigheden	8
Domein 3: Beroepsidentiteit.....	10
Referenties.....	14

Inleiding

Het opleidingsprofiel voor de Bachelor tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) – Nederlands (NL) beschrijft eindkwalificaties die tolken NGT-NL nodig hebben om vakbekwaam verklaard te worden. Eindkwalificaties worden ook wel competenties genoemd, en vormen de basis voor het formuleren van leeruitkomsten (Peeters et al., 2021).

Een opleidingsprofiel is afgeleid van een beroepsprofiel. Een beroepsprofiel (opgesteld door de beroepsgroep) beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de beroepsbeoefenaar. In het beroepsprofiel zijn taken en verantwoordelijkheden terug te vinden die (i) beroepsbeoefenaars in de basis moeten beheersen, en (ii) taken en verantwoordelijkheden die ervaring en/of bij- of nascholing vereisen. Deze laatste zogenaamde ‘senior-taken’ (categorie (ii)) kan een beroepsbeoefenaar tijdens de beroepsuitoefening verwerven en maken geen deel uit van de basisopleiding. De hier beschreven kennis en vaardigheden mogen verwacht worden van een startbekwame beroepsbeoefenaar (categorie (i)).

In dit opleidingsprofiel wordt onder Nederlandse Gebarentaal en Nederlands een continuüm aan taalvariatie en taalpraktijken verstaan zoals vaak gebruikt door een diverse groep taalgebruikers. Dit omvat onder meer sociolinguïstische en geografische variatie, evenals taalcontact zichtbaar in bijvoorbeeld de invloed van het Nederlands op de Nederlandse Gebarentaal.

De competenties zijn afgestemd op niveaus 5 (Ad Schrijftolk) en 6 (Bachelor Leraar NGT en Bachelor Tolk NGT-NL) zoals beschreven in het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF). De descriptoren in het NLQF beschrijven niveaus van kennis, vaardigheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid die iemand moet tonen na voltooiing van het leerproces (Nationaal Coördinatiepunt NLQF, z.d.)

De competenties dragen bij aan de drie hoofddoelen van het Nederlandse onderwijs: subjectificatie (persoonsvorming), socialisatie en kwalificatie (Biesta, 2012).

Voor dit profiel zijn de volgende documenten gebruikt:

- Beroepscompetentieprofiel tolken VGT-NL
- Beroepsprofiel NBTG (2014)
- Witter-Merithew, Johnson & Taylor (2004)
- Learning outcomes and assessment guidelines (efsli, 2013)
- Framework for References for pluralistic approaches to languages and cultures: Competences and resources (FREPA; ECML/Council of Europe, 2012)
- Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (Nederlandse Taalunie/Raad van Europa 2008; 2018)
- Sign languages and the Common European Framework of Reference for Languages: Common reference level descriptors (ProSign Team/ECML, 2016)
- Nederlands Kwalificatieraamwerk, geraadpleegd op www.nlqf.nl
- A descriptive study of linguistic interpreting strategies in Dutch – Flemish Sign language interpreting. Isabelle Heyerick 2021 (ongepubliceerd proefschrift)

Bij domein 1 (taalvaardigheid) hebben we de richtlijnen in *Sign languages and the Common European Framework of Reference for Languages: Common reference level descriptors* (ProSign

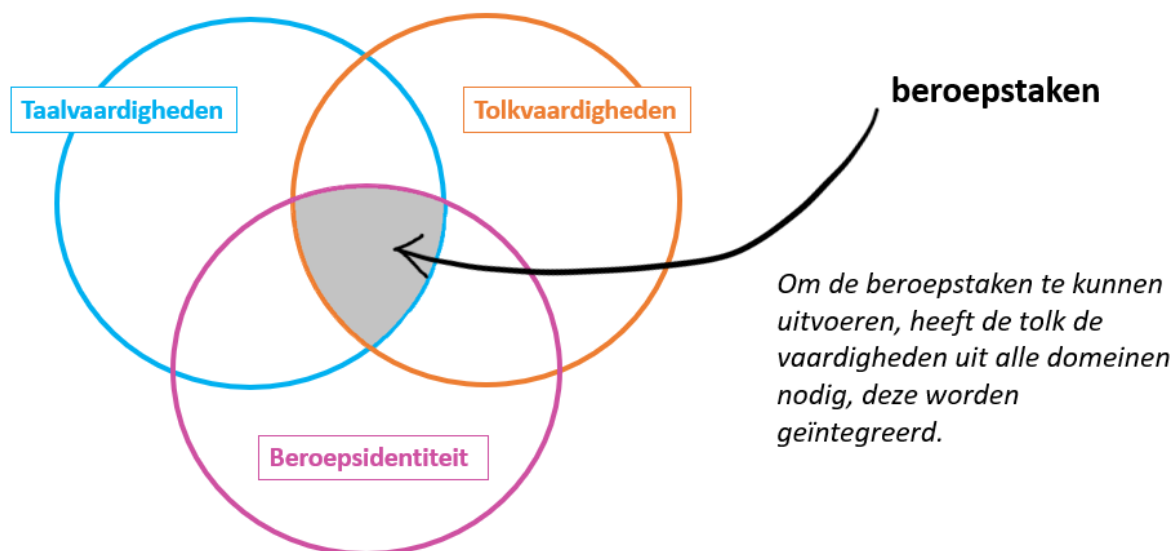
Team / ECML, 2016) gevolgd. Hierin worden de taaldomeinen 'schrijven' en 'lezen' buiten beschouwing gelaten, omdat gebarentalen geen breed gebruikte geschreven vorm hebben.

De volgende inhoudelijk deskundigen (vertegenwoordigers van de beroepsgroep en de afnemende instellingen/instituten) hebben bijgedragen aan de validering van de inhoud van dit opleidingsprofiel:

1. Vakcluster Tolkvaardigheden IGT&D
2. NBTG: Beroepsvereniging tolken NGT-NL: Lianne Nap RTGS: Markell Gremmen
3. Dove tolkstudenten: Sarah Muller, Linde Terpstra en Richard Cokart

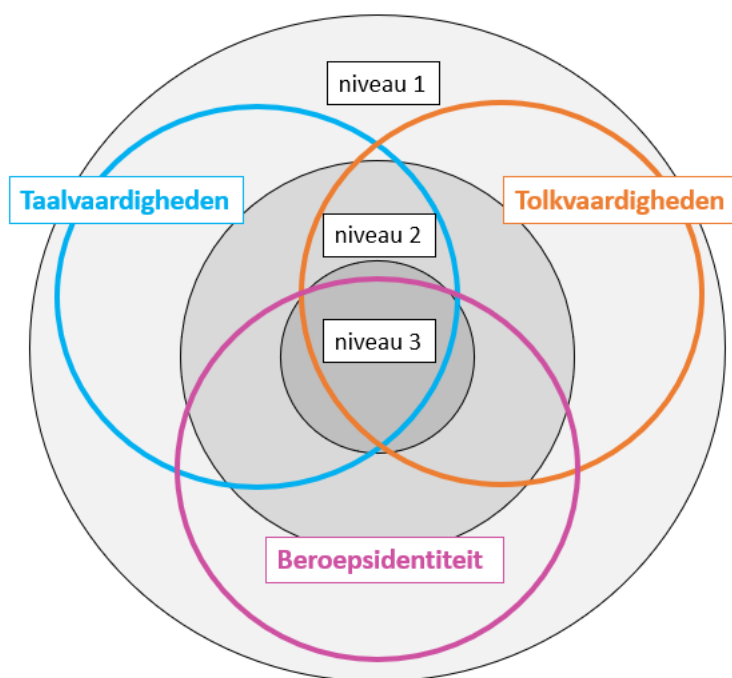
Drie domeinen van kennis en vaardigheden voor tolken NGT-NL

De kennis en vaardigheden in dit opleidingsprofiel zijn ondergebracht in drie domeinen: (i) taalvaardigheden, (ii) tolkvaardigheden, en (iii) beroepsidentiteit. Om de beroepstaken goed en adequaat uit te voeren, heeft de tolk kennis en vaardigheden uit alle drie domeinen nodig (Afbeelding 1).

Afbeelding 1: domeinen binnen opleidingsprofiel tolk NGT- NL, benodigd om de beroepstaken uit te kunnen voeren.

Om zich te kwalificeren als tolk NGT-NL zal de student dus *in een beroepstaak* de (geïntegreerde) vaardigheden moeten laten zien. Hoe verder de student in de opleiding komt, hoe meer de kennis en vaardigheden uit de verschillende domeinen geïntegreerd zullen zijn. Dit is gevisualiseerd in Afbeelding 2. In het begin kunnen kennis en vaardigheden uit de domeinen nog geïsoleerd aangeboden worden. Denk bijvoorbeeld aan het verwerven van NGT door studenten die hier nog niet vaardig in zijn (buitenste ring, niveau 1). Hoe verder de student in de opleiding komt, hoe meer integratie van de domeinen zal plaatsvinden (middelste ring, niveau 2), totdat de student kan aantonen dat deze in staat is de kennis en vaardigheden te integreren (binnenste cirkel, niveau 3, beroepstaken).

Afbeelding 2: de geïntegreerde kennis uit de drie domeinen loopt op in drie niveaus. Hiermee is niveau 3 het hoogste niveau en bestaat alleen nog uit geïntegreerde beroepstaken en geen losse domeinen.

De beroepstaak van tolken NGT-NL (de kern van de figuur in Afbeelding 1) wordt als volgt omschreven:

De tolk kan effectief consecutief en simultaan, alleen of als onderdeel van een tolkteam, 45 minuten aaneengesloten tolken tussen NGT en Nederlands in een complexe tolksituatie (*meer dan 2 deelnemers, normaal tot hoog spreek- en gebaar tempo, vertrouwde en niet-vertrouwde onderwerpen en normale tot hoge informatiedichtheid*). De tolk bezit de capaciteit om de interne en externe factoren die van invloed zijn op de tolksituatie op gepaste manier te managen. De tolk kan kritisch reflecteren op eigen vaardigheden en neemt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van diens werk. De tolk heeft inzicht in eigen groeimogelijkheden en neemt de regie om zich verder te ontwikkelen als tolk. De tolk neemt (ethische) beslissingen en kan tijdig aangeven als de eigen kennis en vaardigheden niet meer passen bij de complexiteit van de tolksituatie. De tolk kan effectief samenwerken met collega's en tolkgebruikers en staat open voor feedback en neemt hierin initiatief. De tolk beschikt over de vaardigheden om zich gedegen voor te kunnen bereiden. De tolk is in staat om uitleg te geven over het tolkproces aan tolkgebruikers.

Domein 1: Taalvaardigheden

De student beschikt over een vergevorderde beheersing van de twee primaire werktalen, Nederlandse Gebarentaal en Nederlands. De student beheerst Nederlandse Gebarentaal op *minimaal* niveau B2 waarbij er ruimte is om door te ontwikkelen tot niveau C, en Nederlands op minimaal niveau C1, zoals beschreven in het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

De student beschikt over taalkundige kennis van Nederlandse Gebarentaal en Nederlands en kan deze toepassen bij receptieve en productieve vaardigheden.

1.1. Receptieve vaardigheden in het Nederlands

- 1.1.1. De student kan tot in de details gesproken woord begrijpen over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, al moet die misschien af en toe een detail laten bevestigen, vooral wanneer de taalvariant niet vertrouwd is.
- 1.1.2. De student kan genoeg verstaan om uitgebreide betogen te volgen over abstracte en complexe onderwerpen buiten het eigen vakgebied. De student kan een breed scala van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal herkennen, en is zich bewust van registerschuivingen. De student kan een uitgebreid betoog volgen, ook wanneer het niet duidelijk gestructureerd is en wanneer verbanden slechts worden geïmpliceerd en niet uitdrukkelijk worden benoemd.
- 1.1.3. De student kan een gesprek tussen anderen begrijpen: kan vlot complexe interacties van derden volgen in een groepsdiscussie of debat, zelfs over abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen. De student kan de houding bepalen van elke spreker in een levendige discussie die wordt gekenmerkt door overlappende spreekbeurten, afwijkingen van het onderwerp en spreektaaluitdrukkingen, als die wordt gevoerd in een natuurlijk tempo in taalvarianten waarmee de student vertrouwd is.
- 1.1.4. De student heeft taalkundige kennis van het Nederlands en past deze toe.
- 1.1.5. De student kan humor, ironie en impliciete culturele verwijzingen begrijpen en betekenisnuances oppikken.
- 1.1.6. De student kan een aanzienlijke hoeveelheid plat taalgebruik en idiomatische uitdrukkingen herkennen en begrijpen hetzij in direct contact, hetzij via media.

1.2. Receptieve vaardigheden in NGT

- 1.2.1. De student kan veelgebruikte sociolinguïstische en geografische varianten en registers van NGT herkennen en begrijpen, o.a. invloed van het Nederlands, invloed van International Sign, inter- en intragenerationele variatie, en variatie gelinkt aan gender en etniciteit, ook als er veel visuele ruis is.
- 1.2.2. De student kan deze varianten herkennen en begrijpen hetzij in direct contact, hetzij via media, over vertrouwde en niet-vertrouwde onderwerpen die gewoonlijk worden aangetroffen in het persoonlijke, sociale, academische of professionele leven.
- 1.2.3. De student begrijpt aankondigingen en berichten over concrete en abstracte onderwerpen, gebaard op normaal tempo, in veel gebruikte NGT en/of NGT met regionale variatie.
- 1.2.4. De student kan de hoofdgedachten begrijpen van een naar inhoud en vorm complexe tekst in veel gebruikte NGT over concrete en abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied.

- 1.2.5. De student kan uitgebreide betogen en complexe redeneringen volgen, mits het onderwerp redelijk vertrouwd is en de richting van de discussie wordt aangegeven met expliciete signalen.
- 1.2.6. De student kan de wezenlijke punten volgen van voordrachten, toespraken, verslagen en andere vormen van academische of professionele presentaties die naar inhoud en vorm complex zijn.

1.3. Productieve vaardigheden in het Nederlands

- 1.3.1. De student kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. De student heeft een breed repertoire, waardoor hiaten in de woordenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen. Er is nauwelijks sprake van merkbaar zoeken naar uitdrukkingen of toepassen van vermijdings-strategieën.
- 1.3.2. De student kan uiteenlopende complexe grammaticale structuren op passende wijze en met aanzienlijke flexibiliteit gebruiken. De student kan een geschikte formulering kiezen om zich helder uit te drukken, zonder zich te hoeven beperken in wat die wil zeggen.
- 1.3.3. De student handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid; fouten zijn zeldzaam en moeilijk aan te wijzen.
- 1.3.4. De student kan duidelijk, vloeiend, goed gestructureerd Nederlands produceren, dat getuigt van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie-bevorderende elementen. De student kan goed geordende, samenhangende tekst produceren door gebruik te maken van een verscheidenheid aan cohesie-bevorderende elementen en ordeningspatronen.
- 1.3.5. De student kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven van complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, bepaalde standpunten ontwikkelen en afronden met een passende conclusie.
- 1.3.6. De student kan het Nederlands flexibel en doeltreffend gebruiken voor sociale doeleinden, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.
- 1.3.7. De student kan in een formele discussie het debat gemakkelijk bijhouden, zelfs over abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen. De student kan een formeel standpunt overtuigend beargumenteren, daarbij ingaan op vragen en opmerkingen, en complexe tegenargumenten vloeiend, spontaan en correct beantwoorden. De student kan bijdragen van andere deelnemers over zaken binnen het academische of professionele vakgebied herformuleren, evalueren en betwisten.
- 1.3.8. De student kan op diplomatische wijze kritische opmerkingen maken of aangeven het ergens niet mee eens te zijn.
- 1.3.9. De student kan vragen opvolgen door aan te dringen op meer details en kan vragen opnieuw formuleren als ze niet goed begrepen worden.
- 1.3.10. De student kan een positieve indruk maken op een doelgroep door effectief te variëren met uitdrukkingstijl en zinslengte, gebruik van gevorderde woordenschat en woordvolgorde. De student kan daarbij de manier van uitdrukken aanpassen om de mate van betrokkenheid of aarzelings, vertrouwen of onzekerheid uit te drukken.
- 1.3.11. De student heeft kennis van beurtnemingspatronen en kan een toepasselijke frase kiezen uit een paraat scala van gespreksfuncties om opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de toehoorders wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken.

- 1.3.12. De student kan op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken. Kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen. Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze. Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar woorden.
- 1.3.13. De student kan creatief gebruikmaken van lexicon om in bijna alle situaties vlot en effectief te parafaseren.
- 1.3.14. De student kan complexe, technische teksten parafaseren en interpreteren door gebruik te maken van passende niet-technische taal voor een ontvanger die geen specialistische kennis heeft.

1.4. Productieve vaardigheden in NGT

- 1.4.1. De student kan het juiste register in NGT kiezen afhankelijk van de situatie.
- 1.4.2. De student is zich bewust van de invloed van het taalcontact tussen Nederlands en NGT en kan gebaren met meer of minder invloed van het Nederlands.
- 1.4.3. De student beheerst articulatie en prosodie in NGT.
- 1.4.4. De student kan met zelfvertrouwen zichzelf duidelijk en beleefd uiten passend bij verschillende situaties en personen. De student kan met enige inspanning meedoen aan groeps gesprekken, maar vindt het vaak moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met meerdere sprekers van de doeltaal die hun taal op geen enkele wijze aanpassen.
- 1.4.5. De student kan NGT gebaren met een over het algemeen hoge lexicale en grammaticale accuratesse. Verwarring of gebruik van onjuiste gebaar/zinsstructuur kan voorkomen maar deze hindert de communicatie niet en de student kan deze fouten verbeteren. De student is bewust van eigen veelgemaakte fouten en kan daar actief op letten.
- 1.4.6. De student beheerst presentatievaardigheden in NGT door het geven van een spontane informele presentatie en een voorbereide formele presentatie.
- 1.4.7. De student kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven over een breed scala van onderwerpen die samenhangen met diens interessegebied, en daarbij ideeën uitwerken en kracht bijzetten met aanvullende punten en relevante voorbeelden.
- 1.4.8. De student kan zo vloeiend, duidelijk en spontaan mededelingen doen over standaardonderwerpen zonder dat dit een van de partijen belast.
- 1.4.9. De student kan gebruik maken van parafaseren bij lacunes in lexicon en grammatica. Daarbij laat de student voldoende variatie zien om herhaling in woordgebruik te voorkomen.
- 1.4.10. De student kan met uitweidingen en parafrases hiaten in woordenschat en structuur opvullen.
- 1.4.11. De student kan de meeste communicatieproblemen aanpakken door te parafaseren of, indien gepast, moeilijke uitdrukkingen te vermijden.
- 1.4.12. Kan de belangrijkste inhoud over een belangwekkend onderwerp (bijvoorbeeld een essay, een forumdiscussie, een presentatie) toegankelijk maken voor anderen door deze te parafaseren in eenvoudigere taal.
- 1.4.13. De student beheerst basis tactiele NGT en Pro Tactile.

1.5. Gespreksvaardigheden NGT en NL

- 1.5.1. De student kan beide werktalen vloeiend, nauwkeurig en doeltreffend gebruiken over een breed scala van algemene, onderwijs-, beroeps- of ontspanningsonderwerpen en daarbij helder de verhoudingen tussen ideeën aanduiden. De student kan spontaan communiceren met een goede beheersing van de grammatica zonder veel tekenen dat de student zich moet beperken in wat deze wil zeggen, en kiest daarbij een mate van formaliteit die in de omstandigheden gepast is.
- 1.5.2. De student kan op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor het juiste register gebruiken.
- 1.5.3. De student kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurt nemen. Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar woorden.
- 1.5.4. De student kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling en langer durende betrekkingen met leden van de taalgemeenschap (fysiek en/of online) mogelijk zijn zonder dat dit een van de partijen belast. De student kan het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken, en zienswijzen helder verantwoorden en staande houden met relevante uitleg en argumenten.
- 1.5.5. De student kan verschillende strategieën inzetten om te begrijpen wat er wordt gesproken of gebaard. Onder andere door identificatie van de hoofdpunten en contextuele cues kan de student controleren of die het goed heeft begrepen.
- 1.5.6. De student kan om verduidelijking vragen bij dubbelzinnige boodschappen of om te begrijpen wat de spreker/gebaarder precies beoogde te zeggen.
- 1.5.7. De student kan effectief en vloeiend een interview uitvoeren waarbij de vragen zijn voorbereid. De student is in staat om op de antwoorden te reageren en door te vragen.

Domein 2: Tolkvaardigheden

2.1. Tolken van Nederlands naar Nederlandse Gebarentaal en andersom

- 2.1.1. De student kan effectief consecutief en simultaan tolken van Nederlands naar Nederlandse Gebarentaal en andersom
- 2.1.2. De student kan de brontaal accuraat omzetten naar de doeltaal
- 2.1.3. De student past de juiste stijl, prosodie, woordkeuze en grammatica toe in de doeltaal
- 2.1.4. De student kan tijdens het tolken omgaan met culturele, taalkundige en modaliteitspecifieke verschillen tussen beide talen en lost deze passend op
- 2.1.5. De student geeft aan wie er getolkt wordt
- 2.1.6. De student brengt op de juiste manier coherentie en cohesie aan in de doeltaal
- 2.1.7. De student geeft hoorbare en zichtbare sfeer mee in diens vertalen.
- 2.1.8. De student is flexibel en past diens taaluitingen aan op het taalgebruik van de tolkgebruikers of naar aanleiding van feedback van de tolkgebruikers

- 2.1.9. De student weet welke verschillen er zijn tussen beurtneempatronen in beide talen en kan hier correct mee omgaan en signalen passend doorgeven aan de tolkgebruikers.
- 2.1.10. De student herkent vertaalfouten en miscommunicatie en kan deze effectief corrigeren, zonder dat de stroom van de doeluiting volledig wordt onderbroken

2.2. Tolkstrategieën

- 2.2.1. De student weet welke tolkstrategieën er zijn en kan deze passend inzetten
- 2.2.2. De student kan adequaat handelen in een context van paralinguïstische uitdagingen, zoals volume, snelheid, accent, fysieke positionering.
- 2.2.3. De student kan gebruikmaken van uiteenlopende strategieën om tot begrip te komen, waaronder het waarnemen van hoofdpunten en het controleren van het eigen inzicht aan de hand van contextuele aanwijzingen.
- 2.2.4. De student kan de situatie onderbreken en passend aangeven wat er nodig is om verder te tolken
- 2.2.5. De student kan vooraf voorbereiding vragen aan gesprekspartners, en aangeven wat nodig is om een goede tolkprestatie neer te zetten
- 2.2.6. De student weet wat te doen als er geen voorbereiding te verkrijgen is
- 2.2.7. De student kan in een gesprek met de tolkgebruikers vooraf vragen stellen die helpend zijn voor het tolken van de aanstaande tolksituatie
- 2.2.8. De student kan zich (vak-) terminologie eigen maken en gepast gebruiken in de doeltaal
- 2.2.9. De student kan diens verwerkingstijd correct aanpassen waar nodig.
- 2.2.10. De student kan effectief gebruik maken van het (werk) geheugen.
- 2.2.11. De student kan visualisatie toepassen om de brontaal om te zetten naar de doeltaal.
- 2.2.12. De student kan de communicatiedoelen van de tolkgebruikers herkennen.
- 2.2.13. De student heeft kennis van verschillende communicatiestrategieën en kan deze passend overbrengen in de doeltaal
- 2.2.14. De student kan als strategie samenvatten en op hoofdlijnen tolken naar de doeltaal
- 2.2.15. De student beheerst de juiste ademhalingstechnieken en kan op een correct manier diens stem gebruiken (volume, toonhoogte, intonatie)
- 2.2.16. De student kan linguïstische strategieën toepassen, zoals herhaling, weglating, parafraseren, vingerspellen, toevoegen/verduidelijken, compressie, vervanging.

2.3. Tolksituaties

- 2.3.1. De student weet welke voorwaarden er nodig zijn om effectief te tolken in veel voorkomende tolksituaties.
- 2.3.2. De student kan omgaan met omgevingsfactoren, zoals de fysieke kenmerken van de ruimte, aanwezigheid, jargon en het doel van de omgeving.
- 2.3.3. De student kan tolken op locatie en weet welke technieken en strategieën hiervoor ingezet kunnen worden
- 2.3.4. De student kan online (op afstand) tolken en weet welke technieken en strategieën hiervoor ingezet kunnen worden
- 2.3.5. De student kan tolken in hybride situaties en weet welke technieken en strategieën daarvoor ingezet kunnen worden
- 2.3.6. De student kan van nieuwe tolksituaties/technieken kennisnemen en deze toepassen.

2.4. Teamtolken

- 2.4.1. De student kan respectvol samenwerken met collega (student-) tolken.
- 2.4.2. De student kent verschillende soorten teams waarin je kunt werken als tolk Nederlandse Gebarentaal-Nederlands
- 2.4.3. De student kan samenwerken (co-tolken) met dove tolken
- 2.4.4. De student kan samenwerken met andere tolken, zoals tolken gesproken taal, schrijftolken, en tolken voor doofblinden.
- 2.4.5. De student draagt bij aan een goede besluitvorming en afstemming van taken binnen een tolkopdracht en neemt initiatief.
- 2.4.6. De student weet waar diens eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid ligt en de verantwoordelijkheid en deskundigheid van de andere tolken.
- 2.4.7. De student weet welke technieken ingezet kunnen worden bij teamtolken en past deze toe.
- 2.4.8. De student kan op een respectvolle en professionele manier feedback vragen, geven en ontvangen in een teamtolksituatie.

2.5. De student kan een tolksituatie observeren en analyseren

- 2.5.1. De student heeft kennis van hedendaagse concepten, modellen en methodologische benaderingen binnen Sign Language Interpreting Studies en kan deze toepassen voor de analyse van praktijksituaties
- 2.5.2. De student analyseert problemen uit de beroepspraktijk van het tolken en kan hiervoor passende oplossingen geven
- 2.5.3. De student kan tolkkeuzes beargumenteren
- 2.5.4. De student heeft inzicht in eigen taal en tolkqualiteiten, kan aangeven als de situatie buiten diens vaardigheden ligt en kan zelfstandig een plan maken om deze kennis en vaardigheden te verbeteren
- 2.5.5. De student bezit en ontwikkelt algemene kennis en inzicht in de maatschappelijke, culturele, historische en hedendaagse context van het beroep tolk Nederlandse Gebarentaal-Nederlands
- 2.5.6. De student signaleert beperkingen van eigen taalvaardigheid en eigen kennis van tolktheorieën en de beroepspraktijk en onderneemt hierin actie.

Domein 3: Beroepsidentiteit

3.1. Deaf Studies

- 3.1.1. De student heeft kennis van de geschiedenis en de hedendaagse situatie van de Nederlandse dovengemeenschap.
- 3.1.2. De student heeft kennis van hedendaagse concepten, modellen en methodologische benaderingen binnen Deaf Studies en kan deze toepassen voor de analyse van praktijksituaties en om te reflecteren over de eigen beroepspraktijk.
- 3.1.3. De student kan onderwerpen van maatschappelijk belang in de Nederlandse dovengemeenschap benoemen en deze plaatsen in de historische en culturele context
- 3.1.4. De student heeft kennis van de functie en werking van overheidsinstellingen en maatschappelijke instanties die van belang zijn voor de Nederlandse dovengemeenschap.
- 3.1.5. De student is zich bewust van de positie van de Nederlandse dovengemeenschap als taalminderheidsgroep, inclusief culturele, sociologische en psychologische aspecten.

3.2. Culturele sensitiviteit

- 3.2.1. De student is zich bewust van de beeldvorming in (i) de Nederlandse samenleving en (ii) de Nederlandse dovensamenleving zelf, over de taalgemeenschappen en hun culturen.
- 3.2.2. De student is zich bewust van diens eigen achtergrond en de daarbij behorende referentiekaders en hoe deze van invloed zijn op de beroepsuitoefening
- 3.2.3. De student is zich bewust van diens eigen identiteit binnen of in relatie tot de taalgemeenschap en kan daarop reflecteren.
- 3.2.4. De student is zich bewust van diversiteit binnen de taalgemeenschappen op vlak van gender, etniciteit, leeftijd, hoorstatus, handicap, regio, religie en de invloed hiervan op diens positie als tolk.
- 3.2.5. De student is zich bewust van hoe factoren van diversiteit (gender, etniciteit, leeftijd, hoorstatus, handicap, regio, religie, etc.) elkaar beïnvloeden.
- 3.2.6. De student is zich bewust van het bestaan van verschillende taalgemeenschappen in Nederland en kan reflecteren over diens eigen positie daarin.

3.3. Interculturele communicatieve competenties

- 3.3.1. De student is in staat om contacten te leggen en te onderhouden met personen en organisaties in de Nederlandse dovensamenleving en de student kan deze contacten gebruiken in de beroepsuitoefening.
- 3.3.2. De student begeeft zich in de Nederlandse dovensamenleving.
- 3.3.3. De student is zich bewust van implicaties en complicaties in interculturele communicatie en kan ernaar handelen.
- 3.3.4. De student heeft kennis over invloed van doof-zijn en aanwezigheid van de tolk op interculturele communicatie.
- 3.3.5. De student is zich bewust van diens eigen invloed op de conversatie en is in staat om hier passend mee om te gaan
- 3.3.6. De student is zich bewust van het feit dat er vaak getolkt wordt naar de eigen L2 en weet wat voor impact dit kan hebben
- 3.3.7. De student is zich bewust van de culturele verschillen die er kunnen zijn binnen een tolksituatie
- 3.3.8. De student is zich bewust van de omgangsregels en conventies in specifieke communicatieve contexten.
- 3.3.9. De student is in staat gesproken of gebaarde communicatie te voeren die passend is bij de context, sociale en culturele situatie.
- 3.3.10. De student is zich bewust van het effect van diens gesproken of gebaarde communicatie.
- 3.3.11. De student heeft inzicht in groepsinteracties.
- 3.3.12. De student beschikt over communicatievaardigheden en kennis van gespreksvormen.
- 3.3.13. De student kan gepast schriftelijk communiceren. De student kan goed leesbare teksten produceren. De lay-out, alinea-indeling, leestekengebruik en spelling zijn consistent en voldoende.
- 3.3.14. De student heeft basiskennis van sociale psychologie en de invloed van de tolk op deze processen.
- 3.3.15. De student heeft basiskennis over ontwikkelingspsychologie en identiteitsvorming.

3.4. Professionele identiteit

- 3.4.1. De student kan op diens eigen professionele gedrag en ontwikkeling reflecteren.
- 3.4.2. De student kan reflecteren op de persoonlijke leiderschapstijlen en keuzes die de student hierin maakt.
- 3.4.3. De student evalueert tolk- en gespreksprocessen en stuurt diens handelen bij indien nodig.
- 3.4.4. De student reflecteert op de eigen manier van handelen en reacties op gebeurtenissen.
- 3.4.5. De student kan diens uiterlijke verschijning afstemmen op de situatie.

3.5. Beroepsethiek

- 3.5.1. De student handelt volgens professioneel ethische uitgangspunten: het handelen is in overeenkomst met algemeen geaccepteerde waarden en normen in de maatschappij en in de beroepsgroep.
- 3.5.2. De student heeft inzicht in diens eigen normen en waarden, kan een inschatting maken van de normen en waarden van de deelnemers en daar adequaat mee omgaan.
- 3.5.3. De student is op hoogte van diens plichten, verantwoordelijkheden, rechten en vrijheden, en die van de deelnemers, en kan daar adequaat mee omgaan.
- 3.5.4. De student heeft kennis over hiërarchische verhoudingen en machtsstructuren en de invloed als tolk
- 3.5.5. De student is bekend met de beroepscode en leeft deze na.
- 3.5.6. De student is bekend met het beroepsprofiel en neemt deze mee in diens overwegingen en handelingen.
- 3.5.7. De student weet wat het beroepsgeheim/zwijgplicht inhoudt en leeft deze na.
- 3.5.8. De student weet wanneer er een meldplicht en recht bestaat en kan deze toepassen in situaties die daarom vragen.
- 3.5.9. De student kan aan de hand van ethiek en morele argumenten bespreken in welke gevallen er van de zwijgplicht afgeweken kan worden.
- 3.5.10. De student kan kritisch reflecteren op diens eigen handelen voor/tijdens/na de tolksituatie.
- 3.5.11. De student is aanspreekbaar op diens handelen en kan diens handelen gestructureerd analyseren, onderbouwen, verantwoorden, en beargumenteren.
- 3.5.12. De student kan moreel complexe tolksituaties gestructureerd analyseren en beargumenteerd oplossen.
- 3.5.13. De student is en blijft op hoogte van morele/normatieve discussies in het werkveld en de dovensgemeenschap en kan deze verwerken en toepassen.
- 3.5.14. De student is zich bewust van de onpartijdige positie van de tolk, maar is zich er ook van bewust dat diens aanwezigheid altijd invloed heeft op de situatie
- 3.5.15. De student kan in verschillende tolksituaties de daar heersende normen en waarden benoemen en weet hoe je daar als tolk mee om kunt gaan.

3.6. Samenwerken en leren met anderen

- 3.6.1. De student draagt bij aan de professionele dialoog.
- 3.6.2. De student kan in een team werken en maakt optimaal gebruik van de vaardigheden die diverse teamleden hebben.

- 3.6.3. De student kan samenwerken met alle betrokkenen in de tolksituatie, ziet zichzelf als onderdeel van de samenwerkingsrelatie en kan initiatief nemen tot samenwerking.
- 3.6.4. De student kan op een respectvolle en professionele manier feedback vragen, geven en ontvangen.
- 3.6.5. De student kan opkomen voor diens belangen en rekening houden met andere belangen.
- 3.6.6. De student kan eigen grenzen aangeven.

3.7. Actuele ontwikkelingen

- 3.7.1. De student draagt zorg voor de eigen professionele ontwikkeling (vakinhoudelijk up-to-date blijven).
- 3.7.2. De student heeft kennis van wet- en regelgeving en actueel beleid omtrent tolken.
- 3.7.3. De student weet welke wet- en regelgeving bestaan omtrent het beroep tolk NGT.
- 3.7.4. De student weet welke taken specifieke (uitvoerende) instanties hebben.
- 3.7.5. De student is op hoogte van de ontwikkelingen door de beroepsvereniging (NBTG) en het register (RTGS).

3.8. Kritisch-analytische houding

- 3.8.1. De student beschikt over domeinoverschrijdende kritisch-analytische vaardigheden.
- 3.8.2. De student kan een probleem in de beroepspraktijk en/of het kennisdomein identificeren en analyseren.

3.9. Ondernemerschap

- 3.9.1. De student geeft blijk van ondernemerschap.
- 3.9.2. De student bouwt een netwerk op met collega-tolken en binnen de dovensamenleving.
- 3.9.3. De student beseft het belang van zelfzorg en geeft eigen grenzen (en behoefte) aan.
- 3.9.4. De student komt afspraken na.
- 3.9.5. De student heeft kennis van het vraag-aanbod marktmechanisme van het systeem tolken gebarentaal en de impact hiervan op de situatie van dove mensen.
- 3.9.6. De student kan een eigen administratie opzetten en bijhouden als ZZP'er
- 3.9.7. De student kent de geldende declaratieregels en gaat hier zorgvuldig en integer mee om.
- 3.9.8. De student kan op een verzorgde manier schriftelijk communiceren.
- 3.9.9. De student kan op een verzorgde manier communiceren in NGT.

Referenties

- Biesta, G. (2012). *Goed onderwijs en de cultuur van het meten: Ethiek, politiek en democratie*. Boom Lemma.
- Efsli. (2013a). Learning Outcomes for Graduates of a Three Year Sign Language Interpreting Programme. Efsli.
- Efsli. (2013b). Assessment Guidelines for Sign Language Interpreting Training Programmes.
- Heyerick, I. (2021). *A descriptive study of linguistic interpreting strategies in Dutch-Flemish Sign Language interpreting. Exploring interpreters' perspectives to understand the what, how and why*. Ongepubliceerd proefschrift. KU Leuven.
- Nederlandse Taalunie (2008). *Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, onderwijzen, beoordelen*. Nederlandse Taalunie/Raad van Europa.
- Nederlandse Taalunie (2018). *Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, onderwijzen, beoordelen – Supplement met nieuwe descriptoren*. Nederlandse Taalunie/Raad van Europa.
- Peeters, W., Lucassen, M., Geurts, R., & Wevers, I. (2021). *Curriculumontwerp in een notendop*. Uitgeverij OJMS.
- Nationaal Coördinatiepunt NLQF (z.d.). *Het NLQF*. Geraadpleegd op www.nlqf.nl op 14-06-2022.
- Witter-Merithew, A., Johnson, L., & Taylor, M.M. (2004). A National Perspective on Entry-to-Practice Competencies for ASL-English Interpreters. In E. M. Maroney (Ed.), *Proceedings of the CIT 15th National Convention*, pp. 23-43. Conference of Interpreter Trainers.